

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 17.5.2010

Jméno a příjmení studenta: Jana Lexová

Obor: Učitelství občanské výchovy pro 2. stupeň ZŠ

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Michal Šimůnek

Oponent diplomové práce: Mgr. Marek Šebeš

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

(posudek oponenta práce)

Název práce: Bulvarizace seriózních médií

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce, její téma a cíle

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce, relevance tématu a cílů práce z hlediska přínosu pro určitý vědní obor, pedagogickou praxi apod.)

A	B	C	N
---	---	---	---

+ Práce má jako celek logickou strukturu a vyvážený poměr mezi teoretickou a analytickou částí. Téma i závěry práce jsou relevantní pro oblast mediálních studií a mediální výchovy, využití je lze taktéž v hodinách českého jazyka.

- U některých podkapitol či jejich částí není jasné, proč je autorka zařadila na to které místo práce či jak jejich obsah souvisí s danou problematikou. Např. podkapitola 7.2.5 *Gatekeeping* nijak logicky nezapadá do kapitoly 7. *Charakteristické znaky bulvárního tisku*, protože podává pouze obecnou definici gatekeepingu a jen minimálně jej vztahuje k bulvárnímu tisku. Obdobně informace o aktivním a pasivním publiku (pozn. 58 na s. 35) logicky patří do teoretické části práce; vysvětlení termínu „infotainment“ logicky patří do podkapitoly 7.2.3 *Infotainment*, nikoli do podkapitoly 7.2.7. *Objektivita vs. stylistické a jazykové prostředky...* Rovněž není jasné, proč se ve *Shrnutí* teoretické části referuje o faktech, s nimiž bude teprve pracovat analytická část práce (třetí odstavce na s. 29, pátý odstavce na s. 30). Všechny tyto skutečnosti znepřehledňují text a ztěžují čtenářovu orientaci.

2. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem, napojení na existující datový a literární kontext, využití literárních rešerší pro volbu tématu práce a formulaci výzkumného problému, práce s cizojazyčnou literaturou)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce vychází z relevantního výběru odborné literatury o masových médiích, která je dostupná v češtině. Vzhledem ke skutečnosti, že v ČR dosud neexistuje knižně vydaná specializovaná práce o bulvárních médiích, by bylo vhodné mezi základní zdroje práce zařadit některou z cizojazyčných odborných publikací. Autorka tuto absenci nahrazuje použitím několika studentských, především bakalářských prací věnovaných problematice bulváru, což je legitimní, nicméně pro kvalitní magisterskou diplomovou práci nedostačující postup (ostatně příliš dobře nepůsobí ani skutečnost, když se práce na některých místech opírá právě o bakalářské/magisterské diplomové práce, ačkoli by bylo možné dohledat mnohem relevantnější údaje u autorit v oboru – viz např. s. 15 a definice základních funkcí médií).

V práci s literaturou si jinak autorka vede dobře, citace i parafráze odpovídají akademickým zvyklostem. Zmatek však přináší podoba odkazů v poznámkách pod čarou. Autorka by měla sjednotit psaní odkazů (někdy používá pouze příjmení autorů, jindy i křestní jména) a především u jednotlivých děl sjednotit datace vydání. Na Encyklopedii praktické žurnalistiky je např. odkazováno na jednom místě práce jako Osvaldová a kol. 1999, jinde pak Osvaldová a kol. 2002 nebo Osvaldová a kol. 2001 či Osvaldová a kol. 2007. Obdobně se objevují odlišné datace u děl Jiráka a Köpplové.

Autorka by rovněž měla mít na paměti, že pokud chce v odkazech využívat místo opětovného vypsání bibliografických údajů výraz *tamtéž*, pak tak může činit pouze v případě, kdy se v textu na tentýž zdroj odkazuje bezprostředně po sobě (což není případ použití na s. 17 a 20).

3. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod, popřípadě metodologické zdůvodnění výběru metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

Zvolení metody kvalitativní obsahové analýzy pro zkoumání bulvarizace seriózních médií se jeví jako vhodný přístup a autorka s ním rovněž vhodně nakládá. Zkoumaný vzorek médií a konkrétních kauzy jsou zvoleny správně, práce s daty je věcná a korektní a umožňuje autorce formulovat poměrně jasné závěry.

K metodologické stránce práce lze mít přesto několik výhrad. Předně považuji za chybu, že v práci zcela chybí alespoň krátká metodologická kapitola, která by vysvětlila, proč si autorka zvolila metodu kvalitativní obsahové analýzy, jakým způsobem se s touto metodou pracuje, jaké jsou její přednosti, úskali a omezení. V práci rovněž postrádám jasné vymezení zkoumaného vzorku – nikde se neobjevuje údaj, kolik článků z jednotlivých médií bylo součástí vzorku a o jaké články se jednalo. Při absenci těchto údajů jsou tvrzení jako „*Náš předpoklad, že bulvární deník se bude všem třem případům věnovat více než deník označovaný jako seriózní a předkládat častěji dohady a spekulace, se nesplnil.*“ (s. 48) nebo „*V tomto deníku (MF Dnes – pozn.aut.) se objevilo více hodnotících výrazů než v bulvárním deníku*“ nerelevantní, protože nevíme, jaký celkový prostor obě média jednotlivým kauzám věnovala, ani o jaké články/žánry se jednalo.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém, správná práce s pojmy a koncepty, kontextuální správnost argumentace)

A	B	C	N
---	---	---	---

Autorka prokazuje dobrou znalost zvolené problematiky, což dokazuje zejména v části věnované analýze jazykových prostředků tištěných médií a jejich souvislosti s procesem bulvarizace. Za přínosné považuji především analýzu titulků se zdařilým pokusem o zavedení některých nových kategorií. Patrné jsou určité mezery ve znalosti sociální a mediální teorie i v obeznámenosti s českým mediálním trhem, které vedou k některým zkratkovitým či nepodloženým závěrům. Jde např. konstatování na s. 19 o početnosti publika bulvárních médií na základě pouhého faktu, že Blesk je nejprodávanějším deníkem na trhu; používání nadtitulků a podtitulků určitě není *výsadou* bulvárních médií (s. 18); koncepce „spirály mlčení“ spočívá na poněkud odlišných mechanismech, než popisuje autorka (s. 22). Nicméně je nutno dodat, že tyto chyby nemají zásadní vliv na kvalitu vlastního zkoumání bulvarizace, které autorka provedla fundovaně.

5. Závěry a naplnění cílů

(jsou formulovány jasné závěry, je zřejmé, jaké poznatky práce přinesla, jsou nové poznatky vztaženy k původnímu literárnímu kontextu, jsou výsledky práce nahlíženy kriticky – například jsou uvedena omezení pro jejich platnost?)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce přináší jasné závěry: prokázala některé bulvární tendence v MF Dnes na příkladu mediálního pokrytí vybraných kauz týkajících se tzv. celebrit. Zároveň je zřejmé, že si je autorka vědoma skutečnosti o omezené možnosti zobecnění těchto závěrů.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

(odborný jazyk, gramatická a pravopisná správnost, stylistická kvalita)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce je napsána poměrně čtivým a kultivovaným jazykem, přesto by si ze strany autorky zasloužila ještě alespoň jednu gramatickou a stylistickou korekci. Odstranily by se tak zbytečné hrubky („...MF Dnes předčila Blesk ve využití výrazů, které by se neměly v seriózním tisku objevovat“ – s. 78; „A na rozdíl od Jacksona, neprovázeli celý život Zázvorkovou skandály a spekulace o...“ – s. 35; „falešnými senzacemi“ – s. 20, pozn. 32) a poměrně časté špatně skloňované formulace („Je zde prezentován někdo, kdo o danou událost slyšel nebo ji viděl...“ – s. 44; „Fakta, které by měly verifikovat teorii vraždy...“ – s. 36; dále též odstavce s odrážkami na s. 27 a s. 18).

Za překlapy vzniklé při parafrázování textů lze považovat některá věcně chybná tvrzení, která však ve výsledku snižují odbornou úroveň práce (s. 10 – bulvární deníky se u nás nezačaly rozvíjet „ve druhé polovině minulého století“, jak tvrdí autorka, ale „ve druhé polovině dvacátých let minulého století“, jak uvádí Jiráček s Köpplovou; Benjamin Harris nevytiskl svůj první list „v roce 1960“, nýbrž v roce 1690, jak uvádí Postman) Pozorné čtení by tyto chyby bezpochyby odhalilo.

7. Formální a grafická úroveň práce

(obsahuje práce všechny náležitosti, jaká je její grafická úroveň)

A	B	C	N
---	---	---	---

Po formální a grafické stránce je práce v pořádku.

Celkové zhodnocení práce, popřípadě otázky k obhajobě

Práci hodnotím jako velmi dobrou a přínosnou, její závěry lze využít v hodinách věnovaných mediální výchově, a to jak pro výklad rozdílů mezi seriózním a bulvárním tiskem, tak pro konkrétní aktivity žáků. Autorčinu větu ze závěrečného shrnutí práce – „Kritiku si nezaslouží bulvární média, která svou bulvárnost nezastírají, ale média, jež předstírají svou serióznost a klamou tak důvěřivé publikum.“ – považuji za zajímavé a patřičně provokativní motto pro otevření diskuse se žáky na téma bulvár a bulvarizace.

Otázky k obhajobě:

Lze z oblíbenosti různých příloh jednotlivých deníků (vyjádřené čísla o prodaném nákladu) usuzovat na „popularitu fotografie“, jak autorka činí na s. 28 v pozn. 53?

Jak se dle autorky projeví současná celosvětová ekonomická krize v oblasti tištěných bulvárních a seriózních médií?

Domnívá se autorka, že se bulvarizace projevuje i na těch stránkách MF Dnes, které se věnují „serióznímu zpravodajství“?

Pokud ano, jakým způsobem? A jak by na tom byla ostatní česká tištěná média označovaná za seriózní (Hospodářské noviny, Lidové noviny)?

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------

V Českých Budějovicích dne 17.5.2010

.....
Podpis oponenta diplomové práce